

Klagenemnda for miljøinformasjon - vedtak - KMI-2024-4

Myndighet	Klagenemnda for miljøinformasjon – vedtak
Dato	2024-06-13
Doknr/publisert	KMI-2024-4
Stikkord	Miljøinformasjonsloven § 19.
Sammendrag	<p>Saken gjaldt krav om tekniske tegninger, luktutslipp, trafikkmengde, kapasitet og energibehov mv. for et planlagt biogassanlegg på Jæren. Nemnda kom til at informasjonskravet gjaldt miljøinformasjon som virksomheten i utgangspunktet hadde plikt til å utlevere. Nemnda uttalte at miljøinformasjonsloven ikke kan pålegge virksomheter å foreta utredninger på et bestemt tidspunkt, og at retten til miljøinformasjon måtte avgrenses mot informasjon som virksomheten enda ikke hadde fremskaffet (fordi virksomheten ikke hadde kommet tilstrekkelig langt i planleggingen av tiltaket). Nemnda kom til at virksomheten måtte gi forklaringer til tegning av biogassanlegget som var utgitt og utlevere tekniske tegninger som beskriver mottaksanlegg, avvanningssystem for biorest, utsortering av fosfor mm., med unntak av opplysninger som kan unntas etter miljøinformasjonsloven § 17 første ledd bokstav c), dersom dette foreligger. Videre ble virksomheten, i den grad det var gjort vurderinger av dette, pålagt å gi informasjon om kartlegginger av ÅDT for transport og anleggets behov for fjernvarme.</p>
Saksgang	2024/4
Parter	Klager [A]. Innklaget: Bio Jæren AS
Forfatter	Sigrid Andersen Cabot (leder), Sigrid Eskeland Schütz (nestleder), Anders Kittelsen, Ina Lindahl Nyrud, Trude H. Nordli og Elin Vestrum.

Saken gjelder

Saken gjelder krav om informasjon om tekniske tegninger, luktutslipp, trafikkmengde, kapasitet og energibehov mv. for planlagt biogassanlegg på Jæren.

Saksgang

Klagenemnda mottok kopi av klagers e-post 11.03.2024 med emnefelt på e-posten «*Klage til Miljøklagenemnda på manglende utlevering av Bio-Jæren av teknisk informasjon inkl tegninger av biogassanlegg...*». I e-posten var det åtte punkter som nemnda oppfatter at klager ber om informasjon om:

1. *Tegninger som beskriver omfang av anlegg, antall bio-reaktorer mm behov for areal ved LNF område.*
2. *Tegninger som beskriver mottaksanlegg, avvannings system for bioest, hvordan utsortering av forsfor mm.*
3. *Anlegg mottak av høyoktan avfall som slakteavfall/fiskeavfall mm.*
4. *Plan for luktforurensing, må bekrefte hva system som ligger ved tilbud.*
5. *Teknisk beskrivelse av kapasiteter i tonn pr dag/år. Som er meget viktig for utredning av ÅDT (trafikkmengder) mot utvidelse av vegkryss. Et kryss som blir plasser foran undertegnes bolig på vår eiendom.*
6. *Kartlegging av ÅDT for transport av retur gjødsel til bønder på hele Jæren.*
7. *Kartlegging av transport for gjødsel til/fra ny Gjødselabrikk for Felleskjøpet 28 000 tonn/år, påsamme nye industritomt på 70 daa.*
8. *Kartlegging for behov for fjernvarme. Da eksisterer Solør forbrenningsanlegg, mens IVAR IKS siden 2013 planlagt 10 MW forbrenningsanlegg ved samme område.»*

Sekretariatet svarte i e-post 22.03.2024 at sekretariatet oppfattet dette som en klage til Klagenemnda for miljøinformasjon, selv om den er sendt i kopi til nemnda. Det ble bedt om at klager benyttet klageskjema og oversendte informasjonskravene og svarene fra virksomheten.

Klager har sendt inn utfylt klageskjema 22.03.2024 og klaget inn Bio Jæren AS.

Sekretariatet bad i e-post 05.04.2024 om at klager oversendte kravet om informasjon som er sendt til Bio Jæren og eventuelle svar klager har mottatt. I to e-poster 15.04.2024 har klager ettersendt e-poster som inneholder informasjonskrav og annen informasjon. Klager har oversendt e-poster 22.03.2023, 17.04.2023 og 16.01.2024 som er sendt til bl.a. styreleder for Bio Jæren før saken ble klaget inn til klagenemnda.

Klager har ikke oversendt noen skriftlige svar fra virksomheten.

Sekretariatet for Klagenemnda for miljøinformasjon orienterte Bio Jæren om klagen i brev 18.04.2024 og ga Bio Jæren anledning til å komme med tilsvarende svar. Bio Jæren svarte i brev 03.05.2024. Klager har i e-post 08.05.2024 fått anledning til å komme med merknader til tilsvaret. Klager kom med merknader i brev som er datert 18.05.2024, oversendt 21.05.2024. Bio Jæren fikk anledning til å komme med sine kommentarer til dette innen en kort frist.

Sekretariatet tok kontakt med [navn] i Bio Jæren på telefon 22.05.2024 for å få opplyst hvor langt arbeidet med etablering av biogassanlegget var kommet. [navn] opplyste at Hå kommune gjennomfører en områderegulering og at det ikke enda er søkt om utslippstillatelse. Det er søkt om økonomisk støtte fra Enova. Videre ble det opplyst at det ikke enda er innhentet tilbud om detaljert utforming av biogassanlegget og at krav til luktutslipp vil være en del av kravene til tilbudet.

Bio Jæren har i brev 28.05.2024 kommet med merknader, som også er oversendt til klager. Klager har kommet med merknader til dette i e-post 29.05.2024 og sendt kopi av e-post 30.05.2024 til Statsforvalter i Troms og

Finnmark angående et annet biogassanlegg. Videre har klager i e-post 02.06.2024 kommet med ytterligere informasjon. Klagers e-poster er sendt i kopi til innklagede.

Klagers anførsler

Klager ber om informasjon om teknisk informasjon om/tegninger av planlagt biogassanlegg for husdyrgjødsel for hele Jæren og viser til at det i media er blitt skissert størrelse 600-700 000 tonn pr år.

Ifølge klager, har styreleder i Bio Jæren (pr. telefon for ca. ett år siden) opplyst at virksomheten ikke har teknisk informasjon om anlegget før i mai 2023, men at han vil komme tilbake med informasjon når dette foreligger. Klager har ikke hørt noe mer om dette til tross for flere purringer. Det klages på at Bio-Jæren ikke har utlevert teknisk informasjon og tegninger av biogassanlegget som de i mai 2023 fikk bindende tilbud om fra tysk leverandør.

Videre mener klager at opplysninger angående transportmengder innsendt til innspill for reguleringsplan, ikke samsvarer med virkeligheten.

Klager viser til at Miljødirektoratet i en annen sak har tatt stilling til at biogassanlegg for husdyrgjødsel dimensjon 400 000 tonn/år er av slik art, at det utløser krav om konsekvensutredning, jf. forskrift av 2017 vedlegg I punkt 10, i tabell over anlegg som alltid skal konsekvensutredes.

Klager mener praksis i Norge er at tiltakshaver for biogassanlegg ikke detaljkonsekvensutredes anleggenes virksomhet sammen med reguleringsplan, noe som også er et mål i denne saken. Statsforvalter har tidligere opphevet plan og hatt innsigelse til plan grunnet mangel på konsekvensutredning. Ansvarlige for Bio Jæren hadde innspill til ny reguleringsplan der ca. 50 daa er tiltenkt for dette biogassanlegget, men det ble ikke innsendt tegninger eller beskrivelser av anleggets funksjon, kapasiteter eller prosessanlegg, som også utgjør vesentlig del av lukt- og gassutslipp.

Klager mener at informasjon fra Bio Jæren ikke er korrekt. Klager viser til at forurensingsloven § 17 er klar på en plikt til å konsekvensutrede det som er nødvendig, som senere utslippstillatelser, antall ansatte, samt trafikkmengder i vegkryss ut fra produksjonsmengder. Det er enorm forskjell på

200 000 tonn slik Air Liquide oppgir trafikkmengde til, og for anlegg for 700 000 tonn. Klager viser også til Høyesterettsdommen Lunner pukkverk.

Klager mener at hvorvidt avtale er inngått ikke noe med saken å gjøre. Videre viser klager til at ifølge ny planbeskrivelse så har Air Liquide sendt inn informasjon 18.01.2023 med ønske om at kotehøyder økes til 36 meter på grunn av høyere råtnetanker (bio-reaktorer). Klager mener at virksomheten har informasjon om et anlegg på 36 meter høyde. Klager krever ikke innsyn i tilbudet, men innsyn i alle tegninger av anleggets komponenter inkludert 36 meter høye bio-tanker, i tillegg til teknisk informasjon fra leverandør som bekrefter kapasiteter tonn/GWH.

Klager mener at virksomhetens anførsel om at det ikke er inngått kontrakt er en avsporing. Klager mener de må ha forsvarlig tilbud om et anlegg som faktisk kan produsere biogass av 700 000 tonn/år eller mer i fremtiden. For å få tilskudd, må virksomheten ha en forsvarlig økonomisk plan. Klager viser til et anlegg på Stord som ikke ble konsekvensutredet slik naboer krevde og anlegget er nå stengt ned.

Klager mener Bio Jæren-samarbeidet ble til år 2023 og at Air Liquide fikk tilbud nr. 2 med tegninger våren 2023. Tine og Air Liquide har planlagt anlegg helt fra 2020, med størrelse 500 000 tonn år. Klager mener lover og forskrifter brytes når ikke tiltakshaver opplyser om antall tonn innsatsfaktor pr år, eller produksjonsmengder i GWH pr dag/time/år.

Klager viser til at siste informasjon med ny høyde på 6-12 biotanker a 36 meter er det klager ønsker utlevert. Klager mener at endringer i detaljer uansett blir små og uten særlig betydning. Klager mener følgende forhold har betydning og må fremgå av tegninger for å kunne fremme en søknad til Enova:

- Antall tonn pr år gjødsel gjennom anlegget pr år.
- Størrelse pr biotank som har høyde 36 meter.
- Produksjon mengde gass GWH.
- Nødvendig mengde fjernvarme i GWH.
- Mengder gjødsel i retur.

- Mengder prosessvann vann til rensanlegg.
- Mengder nødvendig med høyoktan avfall som matavfall/fiskeensilasje/slakeavfall.

Klager viser videre til at politisk utvalg i Hå kommune 30.05.2024 behandler en sak om ny områdeplan som skal ut på 6 uker offentlig høring. Det er derfor viktig at Miljøklagenemda ser hvilke konsekvenser det får for samfunnet når så store tiltakshavere holder skjult helt avgjørende informasjon. Dette får betydning for miljøet på flere måter og gjør at «nye» feilbeslutninger tas med store konsekvenser for samfunnet. Klager viser i den forbindelse til at:

- Miljømyndigheter behandler søknad om utslippstillatelser uten informasjon om tiltaket
- Miljødirektoratet blir klageinstans uten miljøinformasjon finnes i reguleringsplan med KU.
- Miljødirektoratet blir ikke hørt (som har avklart plikt til detaljert konsekvensutredning).
- Enova SF har nytt krav om at tiltaket som søker økonomisk støtte skal beskrives i plan.
- Enova SF har nytt krav om at utslippstillatelse må bli godkjent, ellers trekkes tilskudd.
- Rensanlegg blir overbelastet og overskrider KU grense på 150 000 pe.
- Vegkryss anlegg blir underdimensjonert. (Statens vegvesen erkjenner i e-post 28.05.2024 at Statens Vegvesen gjorde feil når de stolte på rådgivende konsulenter om krysset ned til biogassanleggene på Grødalaland (som nå Air Liquide bevisst holder tilbake miljøinformasjon om).

Innklagedes anførsler

Som svar på spørsmål 1 har Bio Jæren oversendt overordnet layout «01-Jæren-DWG-007-Bio Jæren Layout-V4» som er vedlagt. Virksomheten viser til at dette er en «tidligfase layout» som vil kunne være gjenstand for omfattende endringer i forbindelse med detaljprosjektering.

Videre svarer Bio Jæren til spørsmål 2 (tegninger som beskriver mottaksanlegg, avvanningssystem for biorest, utsortering av fosfor mm.) at dette ikke kan utleveres på grunn av forretningssensitive årsaker.

Til spørsmål 3 svarer Bio Jæren at det ikke er planlagt mottak av høyoktan avfall som slakteavfall/fiskeavfall mm. ved anlegget.

Til spørsmål 4 svarer Bio Jæren at de vil søke utslippstillatelse fra Miljødirektoratet og Statsforvalteren for blant annet luftforurensning iht. forurensningsloven § 11.

Til spørsmål 5 svarer Bio Jæren at de planlegger å ta imot inntil 650.000 tonn/år, som tilsvarer i gjennomsnitt ca. 1800 tonn/dag. Endelig transportmengde per dag vil avklares i søknad for utslippstillatelse. Videre henviser Bio Jæren til Hå kommune for spørsmål rundt vegkryss Fv.44, parsell kryss ved Grødalaland, PlanID 1052A.

Til spørsmål 6 viser Bio Jæren til punkt 5 over. Bilene blir benyttet tur/retur hvor retur frakt ikke vil medføre økt trafikkvolum.

Til spørsmål 7 svarer Bio Jæren at 650.000 tonn/år er inkludert en eventuell gjødsselfabrikk, se punkt 5.

Til spørsmål 8 svarer Bio Jæren at detaljer rundt energiløsning er forretningssensitive. Anlegget sin energiløsning vil ligge til grunn i søknad om utslippstillatelse (ref. pkt. 4).

Bio Jæren har videre anført følgende:

- de har ikke inngått avtaler med utstyrsleverandør for noen deler av anlegget og ingen utstyrsleverandører har gitt fastpris for noen deler av anlegget.
- Norconsult AS er ikke engasjert av Bio Jæren AS og utfører ingen oppgaver ifm. Bio Jæren AS planlagte biogassanlegg på Grødalaland.
- de har sendte søknad om investeringsstøtte til Enova 11.04.2024, og det er ikke et krav fra Enova om at kontrakter skal være inngått med leverandører på tidspunkt for søknadsinnsendelse eller at fastpristilbud skal være mottatt.
- Bio Jæren starter sommeren 2024 arbeidet med prosjektering for investeringsbeslutning med tilbudsinnhenting og tekniske beskrivelser basert på interne kravspesifikasjoner, norske lover og forskrifter, samt diverse veiledere fra norske myndigheter. I denne fasen ligger også arbeid med søknad om

utslippstillatelse.

- tegning 01-Jæren-DWG-007-Bio Jæren Layout-V4.pdf, utlevert 03.05.2024, er «en tidligfase layout som vil være gjenstand for til dels omfattende endringer ifm. detaljprosjektering». Dette er normal prosjekteringspraksis og dokumenter vil være gjenstand for kontinuerlig revidering etter prosjektets fremdrift og detaljeringsnivå frem mot byggestart. I prosjektet opererer man i samsvar med siste gjeldende revisjon av et gitt dokument frem til ny revisjon foreligger.

Nemndas vurdering

Klagefrist

Det følger av miljøinformasjonsloven § 19 andre ledd at klagefristen er tre uker etter at virksomheten har avslått kravet. Dersom det ikke er gitt svar innen to måneder, anses dette som avslag som kan påklages. Forarbeidene til miljøinformasjonsloven, Ot.prp. nr. 116 (2001–2002) merknadene til § 19, viser at det ikke er et absolutt krav om at klagen fremsettes etter virksomhetens første svar, men at klager har anledning til å spørre igjen for å forsøke å få et mer tilfredsstillende svar før saken klages inn for nemnda.

Informasjonskrav knyttet til biogassanlegget er fremmet 22.03.2023 og senere gjennom flere henvendelser. Klagers siste e-post til virksomheten er oppgitt å være 16.01.2024. Etter dette sendte klager en henvendelse 11.03.2024, som også er sendt som en klage til Klagenemnda for miljøinformasjon. Formell klage på klageskjema er sendt 22.03.2024.

Klagenemnda har ikke fått kopi av skriftlige svar fra Bio Jæren på informasjonskravet til klager. Nemnda oppfatter at informasjonskravet ikke er besvart skriftlig og klagefrist løper etter dette to måneder etter den siste henvendelse til virksomheten 16.01.2024. Klagefristen på tre uker løper fra 16.03.2024. Formell klage er inngitt 22.03.2024 og er innenfor klagefristen.

Hvilken lov skal kravet vurderes etter?

Miljøinformasjonsloven § 16 første ledd gir enhver rett til miljøinformasjon om forhold ved virksomheten, herunder dens innsatsfaktorer og produkter, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. Produktkontrollloven § 10 første ledd gir rett til informasjon om komponenter eller egenskaper ved det enkelte produkt, såkalt produktspesifikk informasjon.

Spørsmålene gjelder miljøinformasjon om en planlagt virksomhet og ikke et konkret produkt. Saken skal behandles etter miljøinformasjonsloven.

Nemnda tar stilling til om informasjonskrav etter miljøinformasjonsloven § 16 er oppfylt, men har ingen myndighet til å vurdere om krav i andre lover og ordninger er oppfylt i en sak.

Gjelder informasjonskravet miljøinformasjon om forhold som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet?

Nemnda vil i det følgende vurdere om hvert enkelt spørsmål er å anse som miljøinformasjon som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.

(1) Tegninger som beskriver omfang av anlegg, antall bio-reaktorer mm, behov for areal ved LNF-område.

Etter miljøinformasjonsloven regnes faktiske opplysninger og vurderinger om faktorer som påvirker eller kan påvirke miljøet som miljøinformasjon, jf. § 2 første ledd bokstav b).

Med faktorer som påvirker miljøet menes i § 2:

- planlagte og iverksatte tiltak eller aktiviteter i miljøet,
- produkters egenskaper eller innhold,
- forhold ved drift av virksomhet, og

- administrative avgjørelser og tiltak, herunder enkeltavgjørelser, avtaler, regelverk, planer, strategier og programmer, samt tilhørende analyser, beregninger og forutsetninger

Når det gjelder hvilke forhold som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet etter § 9, gir Ot.prp. nr. 116 (2001–2002), merknadene til § 9, følgende veiledning:

«Slik loven er formulert, er det virkningen på miljøet som er avgjørende. «Ikke ubetydelig» er noe mer enn ubetydelig skade, men mindre enn «vesentlig» miljøpåvirkning. Hvor den eksakte grensen går i hvert enkelt tilfelle kan ikke uttømmende angis på forhånd. Mange av de miljøforhold som har mer enn ubetydelig påvirkning på miljøet, kan være gjenstand for regulering fra miljøvernmyndigheter eller andre myndigheters side, for eksempel gjennom konsesjon eller generelle regler i lov eller forskrift. Generelt kan man derfor si at de forhold som myndighetene har regulert av hensyn til miljøet eller utnyttelsen av naturressurser, normalt vil være forhold som er over grensen for det ubetydelige.»

I forarbeidene er det i merknadene til § 16 vist til at blant forhold som generelt er relevante, er forurensning, herunder støy, produkter som brukes eller produseres i virksomheten, avfall, energiforbruk, arealbruk, transport, påvirkning på det biologiske mangfold og forbruk av eller utnyttelse av naturressurser, både biologiske ressurser og andre naturressurser.

Nemnda mener at tegninger som beskriver omfanget av anlegget og planer om utbygging, må anses som miljøinformasjon. Arealbruken er regulert gjennom plan- og bygningsloven og etablering av biogassanlegget krever tillatelse etter forurensningsloven § 11. Tegninger vil vise omfanget av virksomheten og arealbeslagene. Klagenemnda mener at informasjonen gjelder forhold som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.

(2) Tegninger som beskriver mottaksanlegg, avvanningssystem for biorest, utsortering av fosfor mm.

Nemnda mener at tekniske tegninger som beskriver funksjonene i biogassanlegget vil kunne si noe om prosessene, herunder gjenbruk av ressurser som en del av en sirkulær økonomi. Videre vil tegninger kunne si noe om kapasitet og omfang av mottak av avfall, samt utnyttelse av ressurser for produksjon av biogass. Tekniske tegninger som viser kapasitet, gjenvinning og håndtering av avfall, er etter nemndas syn miljøinformasjon. Dette vil også gjelde tekniske tegninger som viser utslipp i miljøet. Tegninger som kun viser tekniske forhold uten slik betydning for miljøet, anses ikke som miljøinformasjon. Nemnda anser ut fra dette at etterspurt informasjonen er miljøinformasjon. Klagenemnda vurderer videre at tekniske tegninger på nevnte punkter gjelder forhold som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.

(3) Anlegg mottak av høyoktan avfall som slakteavfall/fiskeavfall mm.

Bio Jæren har svart at det ikke er planlagt mottak av høyoktan avfall som slakteavfall/fiskeavfall. Nemnda kan ikke ta stilling til klagers anførsel om at dette er noe som kreves for å etablere et biogassanlegg. Nemnda forutsetter at Bio Jæren har svart i samsvar med planene for anlegget, og går ikke videre med dette spørsmålet.

(4) Plan for luktforurensning, må bekrefter hva system som ligger ved tilbud

Nemnda oppfatter at klager etterspør informasjon om plan for luktforurensning og hvilket system som er planlagt brukt til dette.

Lukt kan være forurensning til det ytre miljø, jf. forurensningsloven § 6 første ledd nr. 1. Ubehagelig lukt over tid er en stressfaktor som kan redusere trivsel og indirekte gå utover helsen. Menneskers helse, sikkerhet og levevilkår, i den grad de påvirkes eller kan bli påvirket av tilstanden i miljøet eller faktorer som påvirker miljøet, er å anse som miljøinformasjon, jf. miljøinformasjonsloven § 2 første ledd bokstav c). Klagenemnda mener at informasjonskravet gjelder miljøinformasjon.

Luktutslipp er regulert gjennom tillatelser etter forurensningsloven. Veilederen «Regulering av luktutslipp i tillatelser» TA 3019/2013 konkretiserer hvilke undersøkelser og vurderinger som bør ligge til grunn ved behandling av søknader etter forurensningsloven § 11. Klagenemnda mener at informasjonskravet gjelder forhold som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.

(5) Teknisk beskrivelse av kapasiteter i tonn pr dag/år, som er meget viktig for utredning av ÅDT (trafikkmengder) mot utvidelse av vegkryss. (Et kryss som blir plassert foran undertegnes bolig på vår eiendom.)

(6) Kartlegging av ÅDT for transport av retur gjødsel til bønder på hele Jæren.

(7) Kartlegging av transport for gjødsel til/fra ny Gjødselabrikk for Felleskjøpet 28 000 tonn/år, på samme nye industritomt på 70 daa.

Punktene 5, 6 og 7 handler om beregninger av økt trafikk som følge av planlagt virksomhet og grunnlaget for disse beregningene. Trafikk i forbindelse med transport kan medføre forurensning i form av eksos og støy, som kan påvirke miljøet og menneskers helse. Klagenemnda mener at informasjonskravet gjelder miljøinformasjon.

Ettersom informasjonskravet gjelder etablering av et biogassanlegg, må det antas å bli en vesentlig økt trafikkmengde i området som følge av transport inn til anlegget og ut av anlegget. Klager har videre vist til at etablering av biogassanlegg i denne størrelsesordenen skal utredes etter forskrift 21. juni 2017 nr. 854 om konsekvensutredninger. Det følger av konsekvensutredningsforskriften § 21 at konsekvensutredningen skal identifisere og beskrive de faktorer som kan bli påvirket og vurdere vesentlige virkninger for miljø og samfunn, herunder transportbehov, energiforbruk og energiløsninger.

Klagenemnda anser at informasjonskravet gjelder miljøinformasjon som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.

(8) Kartlegging for behov for fjernvarme. Da eksisterer Solør forbrenningsanlegg, mens IVAR IKS siden 2013 planlagt 10 MW forbrenningsanlegg ved samme område.

Spørsmål 8 gjelder informasjon om kartlegging av energibehov fra fjernvarme.

Nemnda viser til at energiforbruk og energiløsninger skal utredes som en del av konsekvensutredningen og at det i forurensningsforskriften § 36-2 nr. 6 er krav til informasjon om energikilder og forbruk av energi i søknaden når dette er relevant for søknaden. Energiforbruk og energiløsninger er faktorer som kan påvirke miljøet, jf. også forarbeide til miljøinformasjonsloven, Ot.prp. nr. 116 (2001–2002) i merknadene til § 16.

Nemnda mener at informasjonskravet gjelder forhold som kan ha en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.

Gjelder informasjonskravet et forhold ved Bio Jæren sin virksomhet?

Retten til miljøinformasjon etter § 16 gjelder forhold ved virksomheten, herunder dens innsatsfaktorer og produkter. Informasjonskravet gjelder Bio Jæren sitt planlagte biogassanlegg og er således et forhold ved Bio Jæren sin virksomhet.

Gjelder informasjonen forretningshemmeligheter?

Miljøinformasjonsloven § 17 første ledd bokstav c) fastslår at et krav om miljøinformasjon kan avslås dersom det gjelder drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningene angår. Bestemmelsen har samme virkeområde som forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2 om taushetsplikt for forretningshemmeligheter.

Kjerneområdet for taushetsplikten for forretningshemmeligheter er informasjon om produksjonsmetoder, nye produkter som er under utvikling og lignende som konkurrenter kan bruke på tilsvarende måte i egen virksomhet. Forarbeidene til miljøinformasjonsloven legger til grunn at det er først og fremst i de tilfellene der miljøinformasjonen vil avdekke sammensetningsopplysninger, produksjonsmetoder og lignende som ikke allerede er kjent, at taushetsplikten vil gjøre seg gjeldende.

Det står videre i Ot.prp. nr. 116 (2001–2002) på s. 160:

«Det stilles her krav både til opplysningenes art (drifts- eller forretningsforhold) og den eventuelle virkningen av at opplysningene gis ut (konkurransemessig betydning). En rekke forskjellige opplysninger vil regnes som drifts- eller forretningsforhold. Den sentrale begrensningen i taushetsplikten ligger i at det må ha «konkurransemessig betydning» for virksomheten at opplysningene hemmeligholdes. Dette innebærer at offentlighet omkring opplysningene må kunne føre til økonomisk tap eller redusert gevinst for virksomheten, enten direkte eller ved at konkurrenter utnytter opplysningene.»

Bio Jæren har anført at tegninger som beskriver mottaksanlegg, avvanningssystem for biorest, utsortering av forsfor mv. er detaljer rundt energiløsning ikke kan utleveres av forretningsensitive grunner. Videre har Bio Jæren anført at anlegget sin energiløsning vil ligge til grunn i søknad om utslippstillatelse.

I brev fra Klagenemnda 18.04.2024 ble Bio Jæren oppfordret til å oppgi en begrunnelse dersom virksomheten mener at informasjonen som etterspørres gjelder forretningshemmeligheter. Klagenemnda har i tidligere praksis lagt til grunn at en påstand om å avslå et krav med denne begrunnelsen må være grunnlagt, og at det må være godtgjort et behov for hemmelighold av den som krever dette.

Nemnda kan ikke se at det er godtgjort at informasjon som etterspørres rundt *energiløsninger* gjelder forretningshemmeligheter og viser til at informasjonen som etterspørres ikke direkte gjelder sammensetningsopplysninger, produksjonsmetoder, detaljert markedsinformasjon eller lignende.

Når det gjelder *tekniske tegninger* som beskriver mottaksanlegg, avvanningssystem for biorest, utsortering av fosfor mv., vurderer nemnda at deler av informasjonen kan være forretnings sensitiv og unntas offentlighet etter miljøinformasjonsloven § 17 (1) c). Bestemmelsen må tolkes på tilsvarende måte som forvaltningsloven § 13, jf. Ot.prp. nr. 116 (2001–2002) punkt 14.11.4. Typiske eksempler på opplysninger som etter sin art vil kunne være forretningshemmeligheter er opplysninger om produksjonsmetoder og om nye produkt som er under utvikling, jf. Rettleiar til offentleglova (tidligere Justis- og politidepartementet) punkt 6.2.4. Dersom produksjonsmetodene er velkjente i markedet, og det derfor ikke er av konkurransemessig betydning å hemmeligholde dem, anses de ikke som forretningshemmeligheter etter forvaltningsloven og miljøinformasjonsloven. For øvrig er det angitt i Rettleiar til offentleglova at opplysninger om produksjonskapasitet og -kvantum faller utenfor taushetsplikten, med mindre dette indirekte avdekker produksjonsmetoder eller andre forhold som er underlagt taushetsplikt.

Nemnda vurderer at Bio Jæren må utgi tekniske tegninger som viser miljøinformasjon i den grad det ikke avslører nye produksjonsmetoder som det er av konkurransemessig betydning å hemmeligholde. Bio Jæren må således utlevere tekniske tegninger med forklaringer til tegningene, så lenge dette gjelder kjente produksjonsmetoder i markedet. Informasjon om nye og egne produksjonsmetoder, som er av konkurransemessig betydning for Bio Jæren å hemmeligholde fordi konkurrenter i markedet kan utnytte disse, kan Bio Jæren sladde i den informasjonen som utleveres.

Plikter Bio Jæren å utlevere informasjonen?

Informasjonskravet er miljøinformasjon om forhold ved Bio Jæren sin virksomhet, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet, og det foreligger ikke unntak fra plikten til å gi miljøinformasjon utover at Bio Jæren kan sladde informasjon som nevnt over. Bio Jæren har derfor i utgangspunktet plikt til å gi informasjonen, jf. miljøinformasjonsloven § 16 første ledd.

Informasjonen gjelder et biogassanlegg som er under planlegging og som enda ikke er etablert. Det blir derfor et spørsmål om hva virksomheten har av informasjon, eller må ha av informasjon, på dette stadiet i planleggingsprosessen.

Det er søkt om økonomisk støtte til Enova og, etter det nemnda forstår, usikkert om anlegget blir realisert. Hå kommune gjennomfører en områderegulering som muliggjør realiseringen av et biogassanlegg. Bio Jæren har etter det opplyste ikke søkt om tillatelse etter forurensningsloven.

Bio Jæren er forpliktet til å gi nærmere informasjon i søknad om tillatelse etter forurensningsloven § 11. Etter forurensningsforskriften § 36-2 skal søknaden skal i den utstrekning det er relevant inneholde beskrivelse av energikilder, forbruk av energi, utslipp fra anlegget og beskrivelse av teknikker og måleprogram.

Uavhengig av pliktene til utredning av konsekvenser i forbindelse med tillatelser til etablering av biogassanlegget, stiller miljøinformasjonsloven selvstendig krav til kunnskap om miljøvirkninger fra egen virksomhet. Det innebærer at Bio Jæren må ha kunnskap om miljøvirkninger som lukt, støy og energiforbruk etter miljøinformasjonsloven § 9. Retten til miljøinformasjon må likevel avgrenses mot informasjon som virksomheten enda ikke har fordi virksomheten ikke har kommet tilstrekkelig langt i planleggingen av tiltaket. Miljøinformasjonsloven kan ikke pålegge virksomheter å foreta utredninger på et bestemt tidspunkt. Annet regelverk stiller krav om at informasjon og utredninger skal ligge til grunn for en søknadsprosesser mv.

Dersom Bio Jæren har gjort vurderinger av miljøvirkninger som klager ber om informasjonen om, mener nemnda det følger av miljøinformasjonsloven § 16 at informasjonen må utleveres. Nemnda viser til at dette også samsvarer med formålet i miljøinformasjonsloven § 1, som er å sikre allmennheten tilgang til

miljøinformasjon og derved gjøre det lettere for den enkelte å bidra til vern av miljøet, å verne seg selv mot helse- og miljøskade og å påvirke offentlige og private beslutningstakere i miljøspørsmål.

Om Bio Jæren har overholdt informasjonsplikten, må vurderes opp imot dette.

Har Bio Jæren overholdt informasjonsplikten?

Den som får krav om miljøinformasjon, kan utlevere informasjonen i den formen vedkommende anser hensiktsmessig, jf. miljøinformasjonsloven § 18 første ledd. Informasjonen skal være dekkende og forståelig i forhold til det informasjonsbehovet kravet gir uttrykk for, jf. § 18 andre ledd.

Bio Jæren har oversendt en tegning som svar på informasjonskravet i **punkt 1**. Klager har i sine merknader anført at dette er en tilfeldig fiktive tegning, og at informasjonskravet gjelder tekniske tegninger fra leverandør for alle hovedelementer ved biogassanlegget.

Nemnda forutsetter at Bio Jæren har sendt inn tegning som benyttes på nåværende tidspunkt, men oppfatter at denne vil kunne bli endret i forbindelse med detaljprosjektering (som ikke er gjennomført). Nemnda vurderer at tegningen delvis oppfylder informasjonskravet, men at det må gis en forklaring på tegningen ut fra det klager spør om. Uten en forklaring til tegningene, mener nemnda at informasjonen som er gitt ikke kan anses som dekkende og forståelig, jf. § 18 andre ledd.

Bio Jæren har ikke utgitt tekniske tegninger som etterspurt i **punkt 2**. I den grad det foreligger slike tegninger, må dette utleveres med unntak av informasjon som nevnt over og som etter bestemmelsene om forretningshemmeligheter kan unntas, jf. over.

Til **punkt 3** er det svart at det ikke er planlagt mottak av høyoktan avfall som slakteavfall/fiskeavfall. Nemnda mener at punkt 3 med dette er besvart.

Når det gjelder **punkt 4** om luktplan, forstår nemnda det slik at det ikke er gjort vurderinger som følge av at detaljert teknisk løsning ikke enda er avklart, men at det vil stilles krav til tilbydere for å oppstille krav til lukt og at vurderinger vil bli gjort før anlegget vil bli omsøkt etter forurensningsloven. Nemnda mener at Bio Jæren ikke har plikt til å gi informasjon om en konkret luktplan på nåværende tidspunkt, men at klager kan be om informasjon når denne foreligger.

Informasjonskravene i **punkt 5, 6 og 7** gjelder transportmengde og kapasitet som ligger til grunn for transportmengde. Nemnda vurderer at teknisk beskrivelse av kapasiteter i tonn pr. dag/år er besvart med at anlegget planlegger å ta imot inntil 650.000 tonn/år, som tilsvarer i gjennomsnitt ca. 1800 tonn/dag. Klager mener at svaret ikke er riktig. Nemnda forutsetter at Bio Jæren oppgir den korrekte kapasiteten biogassanlegget planlegges for.

Nemnda har merket seg at Hå kommune har hatt høring av planene om områderegulering og tilhørende konsekvensutredning. I den forbindelse gir Trafikknotat på side 14-15 en fremstilling av fremtidige beregninger av ÅDT. Bio Jæren har svart at «endelig transportmengde per dag vil avklares i søknad for utslippstillatelse.» Nemnda mener at informasjonskravet om transport- og trafikkmengde ikke er besvart på en tilstrekkelig forståelig og dekkende måte. Dersom det er gjort vurderinger av trafikkmengde som følge av biogassanlegget, mener nemnda dette må utleveres til klager og informasjonsplikten er i så fall ikke oppfylt for dette.

Bio Jæren har ikke besvart **punkt 8** om behov for fjernvarme. Nemnda mener på samme måte som for spørsmål over, at det må gis informasjon om behov for fjernvarme dersom virksomheten har gjort vurderinger av dette.

Vedtak

Med hjemmel i lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser (miljøinformasjonsloven) § 19 fattes følgende vedtak:

Bio Jæren AS plikter innen 30 dager fra vedtaket å gi [A] følgende informasjon:

- 1. Forklaringer til tegning av biogassanlegget som er gitt fra Bio Jæren 03.04.2024 (Bio Jæren Layout Preliminær), som beskriver omfang av anlegg, antall bio-reaktorer mv, behov for areal og tegnsetting/farger.**

2. **Tekniske tegninger som beskriver mottaksanlegg, avvanningssystem for biorest, utsortering av fosfor mm., med unntak av opplysninger som kan unntas etter miljøinformasjonsloven § 17 første ledd bokstav c), dersom dette foreligger.**
3. **Følgende virkninger av biogassanlegget dersom det er gjort vurderinger av disse:**
 - a. **Kartlegging av ÅDT for transport av returgjødsel til bønder på hele Jæren.**
 - b. **Kartlegging av transport for gjødsel til/fra ny gjødselabrikk for Felleskjøpet**
 - c. **Kartlegging av behov for fjernvarme.**

Vedtaket er avsagt etter møte i Klagenemnda 06.06.2024 og senere utveksling av tekst til vedtak på e-post. Vedtaket er datert den dagen alle medlemmene har gitt sitt samtykke til teksten.

Vedtaket er endelig og partene har ikke klagerett.

Tvist om plikter og rettigheter etter mil. kapittel 4 kan bringes inn for domstolene ved søksmål.

Partene i søksmålet vil være den som har fremsatt det omtvistede kravet og den virksomheten kravet retter seg mot, jf. forskrift 14. desember 2003 nr. 1572 om Klagenemnda for miljøinformasjon § 10.